

**Utemeljitev komisije za nagrade in priznanja DSKP
za Jermanovo nagrado za leto 2021
prevajalcu Tomu Virku**

Delo *Trojna dovršitev nemškega idealizma s podnaslovom Schelling, Hegel in Fichtejev nenapisani nauk (Die dreifache Vollendung des Deutschen Idealismus. Schelling, Hegel und Fichtes ungeschriebene Lehre)* **Wolganga Jankeja** ni ena od tipičnih osvetlitev nemškega idealizma, pri katerem se rada ustavi moderna filozofska misel, da najde nekaj nastavkov za svoje koncepte. Jankejev pristop je v tem pogledu bistveno drugačen. Zanj nemški idealizem ni duhovno prizorišče lepe antikvarnosti, temveč je v marsičem moderen, celo restitucije potreben filozofski sistem. Delo te vrste je kajpak malce provokativno v času, ki večinoma ne dvomi o smrti metafizike, kategorije, ki jo skuša Janke po svoje in ob vseh zadržkih, ki jih sicer navaja, rehabilitirati in restituirati. Po drugi strani pa se Jankejevo delo kaže kot času dokaj primerno prav dandanes, ko spoznavamo – dovolj je, da pogledamo naokrog –, da nas materializem, pozitivizem, nihilizem, predvsem pa vse tisto, kar iz njih izvira (pohlep, volja do moči, plenilski hegemonizem, potrošništvo, etični relativizem ...), ne osrečujejo, prej razčlovečujejo. Delo ni pisano v precej razširjeni in prepoznavni ideološko podloženi pisavi moderne misli, ki iz enega vzroka sklepa na eno posledico ter se opira na linearno nizanje zgolj »ustreznih« argumentov in evidentiranje arbitrarnih posledic iz arbitrarnih vzrokov. Gre za previdno in kompleksno izpisano študijo, temelječo na tezah, ki se brusijo ob antitezah in se z relativizacijo slednjih dograjujejo v sinteze.

Tomo Virk se je zato kot prevajalec moral v slogovnem pogledu spoprijeti z značilno grozdasto strukturo nemških stavkov in jih preodeti v slovensko zgradbo, tako da ta v slogovnem pogledu ne bi spominjala na svoj nemški izvor. To mu je tudi v celoti uspelo, saj deluje njegov Janke v slovenščini avtentično in odlično komunicira. Prevajalec je pokazal, da ima elemente razgradnje nemške strukture in njene preobrazbe v slovensko v malem prstu. Priča smo razvezovanju samostalniške strukture, verbalizacijam, krepitvam osebne note, ustreznemu razmerju med odvisniki in glavnimi stavki ter pravšnjemu stavčnemu besednemu redu – vsemu tistemu, kar avtentično slovenizira besedilo in ga naredi dostopno za bralca.

In vendar Virka zgolj izurjenost v slogu ne bi pripeljala do vrhunškega prevodnega izida, če ne bi bil hkrati tudi odličen poznavalec filozofske problematike obravnavanega obdobja, če ne bi premogel razkošnega miselnega obzorja, ki si ga je ustvaril kot bralec, profesor, avtor in prevajalec. Virk si je pri prevodu pomagal s temeljitim poznavanjem nemške duhovne zgodovine, ki jo je spremljal zlasti kot raziskovalec svetovno relevantne nemške literature ter

njenih socioloških in filozofskih ozadij. Povrhu se je lahko pri prevajanju Jankeja naslonil na kopico svojih drugih prevodov najpomembnejših imen nemške literature, literarne vede, filozofije in duhovne zgodovine, na primer na Karla Jaspersa, Hansa Roberta Jaussa, Friedricha Schlegla, Rüdigerja Safranskega, Franza Kafko, Friedricha Wilhelma Schellinga, Ernsta Roberta Curtiusa, Hansa-Georga Gadamerja, Manfreda Franka ...

Virk je suvereno reševal tudi terminološke probleme. Opaziti je, da je marsikje izbral že ustaljene filozofske rešitve, drugje si je pomagal z rahlo antikvarno patino, včasih je inventivno ubral nove poti na komunikativen način in kdaj pa kdaj posegel po imitativnih odslidikavah. A kar se na prvi pogled kaže kot nedoslednost v rabi, je bolj izraz tega, da se je raje prilagajal kontekstu in bralcu in jima dajal prednost pred rigidno doslednostjo, s katero bi celotno terminologijo ukrojil po enem kopitu. Je pa kajpak Virkov prevod terminološko dosleden v tem, da je vedno tudi vztrajal pri izbranih terminih za iste fenomene.

Tomo Virk je svoj prevod opremil z zase značilnim natančnim in temeljitim znanstvenim aparatom ter prevajalsko opombo na koncu; tehtno izdajo, pomemben založniški dosežek, pa je z obsežno in poglobljeno spremno študijo, v kateri ni pozabil omeniti zgledega dosežka prevajalca, »okronal« urednik Gorazd Kocijančič.

Člani komisije za nagrade in priznanja DSKP:

dr. Štefan Vevar (predsednik), Vasja Bratina, Saša Jerele, Suzana Koncut in Maja Šučur